

Nodokļu regulējums *Booking.com* un *Airbnb* sniegtajiem pakalpojumiem

Nodokļu piemērošanas jautājums uzņēmumiem *Booking.com* un *Airbnb* ir padzīlinātas apskates vērts, jo trūkst vienotas ES prakses gan attiecībā uz uzņēmumu ienākuma nodokļa, gan pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanu no šiem uzņēmumiem.

Foto: © Ilyakalinin – Fotolia.com

125\$

115€

£58

100€

225€

Beāte Orlova,
BDO Latvia
nodokļu konsultante

Pirmšķietami gan *Booking.com*, gan *Airbnb* darbojas vienā tirgū un savā starpā konkurē, tomēr uzņēmējdarbības forma un nomaksāto nodokļu apjoms liecina, ka to izpratne par nodokļu nomaksu Latvijā ir ļoti atšķirīga.

Šo problemātiku ir atzinis arī Valsts ieņēmumu dienests (VID), jo tā bijusi direktore Ilze Cīrule ir paudusi, ka informācijas iegūšana no *Airbnb* un *Booking.com* ir visu Eiropas valstu nodokļu administrāciju problēma. Pieminēšanas vērtā ir Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija (LVRA). Attiecībā uz *Booking.com* LVRA saskata divas jomas, kurās iespējams gūt papildus nodokļu ieņēmumus — pievienotās vērtības nodokļa (PVN) piemērošana rēķiniem par uzņēmuma komisijas maksām par pakalpojumiem, kas sniegti Latvijā, un uzņēmuma sistēmā pieejamo apartamentu apkopošana un nodokļu un nodevu ieturēšana no tiem.¹

Booking.com un *Airbnb* biznesa modelis ietver plašu spektru ar nodokļiem saistītu problēmātājumu, tādēļ šis raksts mērķtiecīgi ir sašaurināts. Rakstā apskatīta PVN piemērošana pakalpojumiem, kurus tiešsaistē sniedz uzņēmumi *Booking.com* un *Airbnb*. Uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN) ir atsevišķa pētījuma vērts jautājums.

Lai arī no pircēja skatpunkta abu uzņēmumu platformas ir šķietami līdzīgas,

1 LETA (2017) «Portāls *airbnb* brīvprātīgi Latvijai samaksājis PVN 100 000 euro apmērā», *Dienas Bizness*, pieejams: <http://www.db.lv/zinas/portals-airbnb-brivpratigi-latvijai-samaksajis-pvn-100-000-eiro-apmera-465635> (apskatīts 30.11.2018.)

2 *Booking.com* dibināts 1996. gadā Nīderlandē, kur atrodas uzņēmuma galvenā mītne. *Booking.com* ir viens no *Booking Holdings Inc* meitas uzņēmumiem, kas ir bāzēts ASV un ir *Booking.com* galvenais ieņēmumu centrs.

3 *Booking.com, About Booking.com*, pieejams: <https://www.booking.com/content/about.en-gb.html?aid=357022;label=gog235jc-content-XX-about-XX-unspec-lv-com-L%3Aen-O%3AwindowsS10-B%3Achrome-N%3Ayes-S%3Abo-U%3Asalo-H%3As;sid=cdb4cfb9a5c330103a97306d1fcce22e> (apskatīts 30.11.2018.)

4 *Booking.com, Offices Worldwide*, pieejams: <https://www.booking.com/content/offices.en-gb.html?aid=357022;label=gog235jc-content-XX-about-XX-unspec-lv-com-L%3Aen-O%3AwindowsS10-B%3Achrome-N%3Ayes-S%3Abo-U%3Asalo-H%3As;sid=cdb4cfb9a5c330103a97306d1fcce22e> (apskatīts 30.11.2018.)

5 *Airbnb Inc.* dibināts 2008. gadā Sanfrancisko Amerikas Savienotajās Valstīs, kur atrodas tā galvenā mītne. *Airbnb* ietur pakalpojumu maksu par *Airbnb* platformas nodrošināšanu. Uzņēmums ir privāts un Latvijā nav reģistrējies.

6 *Airbnb, Terms of Service*, 1.1 punkts, pieejams: <https://www.airbnb.com/terms#sec1>, (apskatīts 30.11.2018.), atjaunots 2018. gada 16. aprīlī.

7 LETA (2017) «Portāls *airbnb* brīvprātīgi Latvijai samaksājis PVN 100 000 euro apmērā», *Dienas Bizness*, pieejams: <http://www.db.lv/zinas/portals-airbnb-brivpratigi-latvijai-samaksajis-pvn-100-000-eiro-apmera-465635> (apskatīts 30.11.2018.)

8 Kuzmiča, O. (2018) «Kā rēķināt PVN *Booking.com* sniegtajiem pakalpojumiem?», *iFinances*. Pieejams: <https://ifinances.lv/raksti/nodokli/pievienotas-vertibas-nodoklis-ka-rekinat-pvn-booking-com-sniegtajiem-pakalpojumiem/14029#comments> (apskatīts 30.11.2018.)

to atšķirības ir sekojošas: *Booking.com*² ir ceļojumu e-komercijas uzņēmums, kas piedāvā saviem klientiem rezervēt atpūtas mītnes bez atsevišķi izdalītas pakalpojumu maksas.³ *Booking.com* ir reģistrēts 70 valstīs, totarp arī Latvijā, kur tas reģistrēts kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību,⁴ savukārt *Airbnb*⁵ nodrošina tiešsaistes tirdzniecības vietu, kas ļauj reģistrētiem izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem (izmitinātāji, angļu val. — hosts) savus pakalpojumus publicē *Airbnb* platformā, kā arī sazināties un veikt darījumus ar reģistrētiem lietotājiem, kuri vēlas šadus pakalpojumus saņemt (viesi, angļu val. — guests).⁶

Pamatoties uz *Crediweb* datiem, 2017. gadā *Booking.com* valsts budžetā nodokļos samaksāja 126 020 EUR, kas ir gandrīz 20% no tā kopējā apgrozījuma 655 918 EUR. Lai arī *Airbnb* Latvijā nav reģistrēts, 2018. gada pirmajā pusgadā *Airbnb* Latvijas valsts budžetā brīvprātīgi iemaksājis PVN aptuveni 100 000 EUR apmērā.⁷

Pirmšķietami gan *Booking.com*, gan *Airbnb* darbojas vienā tirgū un savā starpā konkurē, tomēr uzņēmējdarbības forma un nomaksāto nodokļu apjoms liecina, ka to izpratne par nodokļu nomaksu Latvijā ir ļoti atšķirīga. Cēlonis ir vienotas administratīvās prakses trūkums attiecībā uz uzņēmumiem, kuri veic elektronisku platformu nodrošinātus pakalpojumus.

Reģistrācijas prasības un PVN ieturēšana ir atkarīga no uzņēmumu sniegtos pakalpojumu definīcijas. Šī raksta tapšanas laikā publiskajā telpā jau ir izskanējuši dažādi viedokļi attiecībā uz to, par kāda veida pakalpojumiem tie uzkātami,⁸ taču atbilde uz šo jautājumu var arī nebūt tik viennozīmīgi vērtējama.

Šīs raksts ir tapis, pamatojoties uz tā tapšanas brīdi piemērojamajiem un aktuālajiem Latvijas un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem.

***Booking.com* un *Airbnb* sniegtie pakalpojumi**

Gan *Booking.com*, gan *Airbnb* platformas funkcionāli ir līdzīgas. Abas platformas nodrošina tiešsaistes platformas, kurās izmitinātāji (fiziskas vai juridiskas personas, piemēram, viesnīcas un viesu nami) publicē informāciju par atpūtas mītnēm un citiem pakalpojumiem, un kurās ļauj platformu apmeklētājiem sanemt informāciju par publicētajām atpūtas mītnēm un tās rezervēt.

Airbnb pakalpojumu noteikumos (angļu val. — *Terms of Service*) noteikts, ka *Airbnb* platforma ir tiešsaistes tirdzniecības vieta, kas ļauj reģistrētiem izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk tekstā — izmitinātāji, angļu val. — hosts) publicē savus pakalpojumus *Airbnb* platformā, kā arī sazināties

un veikt darījumus ar citiem reģistrētiem lietotājiem, kuri vēlas šādus pakalpojus saņemt (turpmāk tekstā — viesi, angļu val. — guests).⁹ Airbnb, izmantojot tā biznesa modeli, nodrošina tiešsaistes tirdzniecības vietu, kas savieno fizisku personu piedāvātos izmitināšanas pakalpojumus ar citām fiziskām personām — pakalpojumu saņēmējiem. Šāda C2C (consumer-to-consumer)¹⁰ koplietošanas platforma ļauj viesiem maksāt par pagaidu piekļuves un lietošanas tiesībām kādam konkrētam īpašumam, tādējādi patērētājiem sniedzot piekļuvi pakalpojumiem, kuri līdz šim nav bijuši pietiekami pārstāvēti, jo nebija pieejama platforma, kas varētu savienot šāda veida pakalpojuma sniedzējus ar to saņēmējiem.

C2C tirgus dalībnieki ļem arvien liešāku dalību nozarēs, kurās agrāk izteikti dominēja B2C (business-to-consumer)¹¹ uzņēmumi, un arī izmitināšanas nozare nav izņēmums. Pieaugošā konkurence liek B2C uzņēmumiem piedāvāt papildu pakalpojumus, bonusus un citas priekšrocības, lai noturētu savus klientus un turpinātu veiksmīgu biznesa darbību pieaugošās C2C koplietošanas ekosistēmas dalībnieku vidū.¹²

Booking.com darbojas gan C2C, gan B2C tirgū, jo šī virtuālā platforma savieno viesnīcas, viesu namus u.c. atpūtas vietas (kuras pastāv un savus pakalpojumus sniedz arī bez šādas platformas starpniecības) ar gala patērētājiem, savukārt pakalpojumi, kuri tiek sniegti caur *Airbnb* platformu, primāri tiek sniegti tieši tādēļ, ka šāda platforma pastāv — izmitinātāji, sniedzot savus pakalpojumus, izmanto jau to rīcībā esošos īpašumus, un *Airbnb* platforma piedāvā iespēju no tiem gūt peļņu.

No patērētāju pusēs varētu teikt, ka gan *Airbnb*, gan *Booking.com* platfor-

9 Airbnb, *Terms of Service*, 1.1 punkts, pieejams: <https://www.airbnb.com/terms#sec1> (apskatīts 30.11.2018.), atjaunots 2018. gada 16. aprīlī.

10 Biznesa modelis, kas sekਮē tirdzniecību starp privātpersonām ar mērķi savienot pircēju ar pārdevēju.

11 Biznesa modelis, kurā uzņēmumi pārdom preces vai pakalpojumus patērētājiem.

12 Provin, D (2016) *Economics of B2C Sharing Platforms*, Thirty Seventh International Conference on Information Systems, Dublin. Pieejams: <https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1369&context=icis2016> (apskatīts 30.11.2018.).

13 PVN likuma 25. pants.

14 Regulas 31.a panta 1. punkts.

15 Regulas 31.a panta 2. punkta p) apakšpunkts.

16 Regulas 31.a panta 3. punkta d) apakšpunkts.

Ja pakalpojums tiek sniegs caur B2B modeli, PVN maksājams vietā, kur atrodas pakalpojuma pircējs, savukārt, ja pakalpojums tiek sniegs caur B2C, tad nodoklis maksājams vietā, kur atrodas pakalpojuma pārdevējs.

mas pēc būtības pilda meklētājpārlūku funkcijas, kuras ļauj atlasīt atpūtas mītnes, balstoties uz lietotāja ievadītajiem parametriem.

Apskatot *Airbnb* un *Booking.com* darbības modeļus, redzams, ka abi uzņēmumi darbojas izmitināšanas tirgū, taču to piedāvāto pakalpojumu misija un mērķauditorija būtiski atšķiras.

Veids, kā tiek traktēti šo uzņēmumu sniegtie pakalpojumi, nosaka tiem pie-mērojamo PVN kārtību. Dažadas pakalpojumu sniegšanas definīcijas iekļautas īstenošanas regulā Nr. 282/2011 (turpmāk tekstā — regula), ar ko nosaka īstenošanas pasākumus direktīvai 2006/112/EK par kopējo PVN sistēmu (turpmāk tekstā — direktīva), kā arī Latvijas Republikas Pievienotās vērtības nodokļa likumā (turpmāk tekstā — PVN likums).

PVN regulējums attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu

PVN piemērošanas jomā pastāv vairāki varianti. Pamatnoteikums izriet no Latvijas PVN likuma 19. panta, kas paredz, ka, ja pakalpojums tiek sniegs caur B2B modeli, PVN maksājams vietā, kur atrodas pakalpojuma pircējs, savukārt, ja pakalpojums tiek sniegs caur B2C, tad nodoklis maksājams vietā, kur atrodas pakalpojuma pārdevējs.

Konkrētājā situācijā vispārējā norma varētu arī nebūt pieņējama. Pastāv trīs potenciāli varianti, kuri var būt attiecīni uz apskatāmo uzņēmumu darbību, proti:

■ pakalpojumi, kas saistīti ar Nī;

- finanšu starpniecības pakalpojumi; vai
- elektroniski sniegtie pakalpojumi. Turpmāk tiek atsevišķi apskatīts katrs no šo pakalpojumu veidiem un izdarīts secinājums.

Pakalpojumi, kas saistīti ar Nī

Par šādiem pakalpojumiem uzskatāmi ar Nī saistīta darījuma starpnieku un ekspertu pakalpojumi, viesu izmitināšanas pakalpojumi, Nī nomas pakalpojumi, būvniecības pakalpojumi, būvdarbu sagatavošanas, koordinācijas un uzraudzības pakalpojumi. Šādos gadījumos, par pakalpojuma sniegšanas vietu uzskatāma vieta, kur šis Nī atrodas.¹³

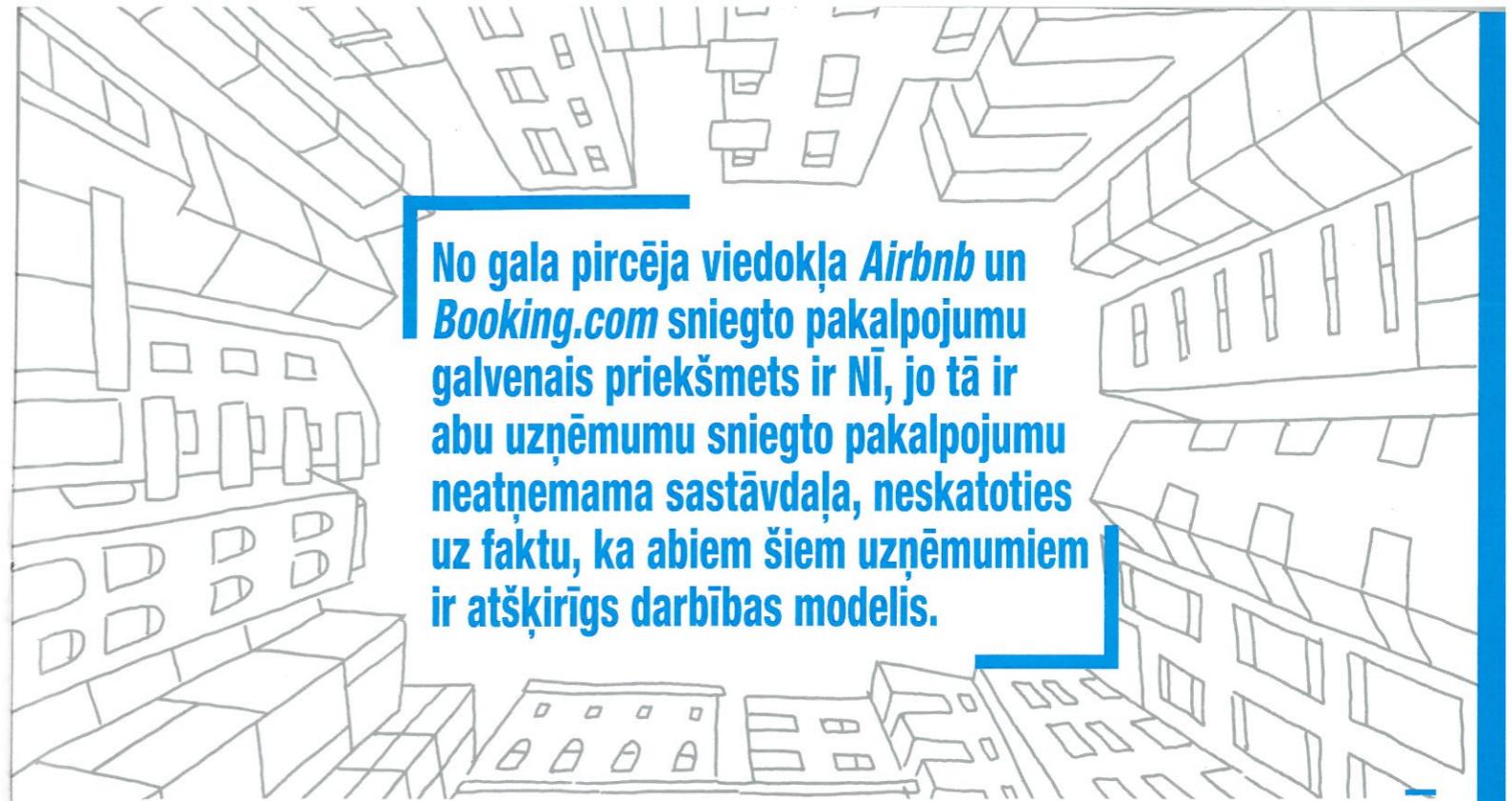
Direktīvas 47. pants nosaka, ka par šādiem pakalpojumiem uzskatāmi arī ekspertu un Nī aģentu pakalpojumi, izmitināšana viesnīcu nozarē vai līdzīgas funkcijas nozarēs, kā arī tiesību piešķiršana Nī izmantošanai un būvdarbu sagatavošanas un koordinācijas pakalpojumi, piemēram, arhitektu un būvdarbu uzraudzības uzņēmumu pakalpojumiem. Regula skaidro,¹⁴ ka par pakalpojumiem, kuri saistīti ar Nī, uzskatāmi tikai tādi pakalpojumi, kuriem ir pietiekami tieša saikne ar Nī, un uzskatāms, ka tāda ir, ja:

- šo pakalpojumu iemesls ir Nī un attiecīgais īpašums ir pakalpojuma neatņemama sastāvdaļa un sniegt pakalpojumu galvenais un būtiskākais elements;
- šie pakalpojumi tiek sniegti nekustamajam īpašumam vai ir tieši vērsti uz šo īpašumu un to mērķis ir šī īpašuma juridiskā statusa vai fiziskā stāvokļa izmaiņas.

Papildus regula skaidro,¹⁵ ka uz šādiem pakalpojumiem īpaši attiecas starpniecības pakalpojumi, kas nav starpniecības pakalpojumi, saistībā ar Nī pārdošanu, izrēšanu vai nodošanu lietošanā un konkrētu tiesību uz Nī (ne-attkarīgi no tā, vai to uzskata par materiālu īpašumu vai ne) vai Nī lietu tiesību nodibināšanu vai nodošanu.¹⁶

No gala pircēja viedokļa *Airbnb* un *Booking.com* sniegtie pakalpojumu galvenais priekšmets ir Nī, jo tā ir abu uzņēmumu sniegtie pakalpojumu neatņemama sastāvdaļa, neskatoties uz faktu, ka abiem šiem uzņēmumiem ir atšķirīgs darbības modelis. Patērētājam noslēdzot pakalpojuma vienošanos *Booking.com* vietnē, uzņēmums no pastāvīgā celā ietur maksu par paša Nī izmantošanu, tajā atsevišķi neizdalot papildu pakalpojuma maksu. Savukārt *Airbnb* no patērētājiem tiesā veidā ietur un atsevišķi izdala maksu, kurā iekļauta gan maksu par pašu Nī, gan arī *Airbnb* starpniecības pakalpojuma maksu.

Lai arī platformu sniegtais pakalpojums saistīts ar Nī, regula paredz izņēmumu, ka uz pakalpojumiem, kas

No gala pircēja viedokļa *Airbnb* un *Booking.com* sniegtie pakalpojumu galvenais priekšmets ir Nī, jo tā ir abu uzņēmumu sniegtie pakalpojumu neatņemama sastāvdaļa, neskatoties uz faktu, ka abiem šiem uzņēmumiem ir atšķirīgs darbības modelis.

attiecas uz Nī, neattiecas uz ar Nī izmantošanu saistītiem reklāmas sniegšanas pakalpojumiem un starpniecības pakalpojumiem saistībā ar izmitināšanu viesnīcās vai izmitināšanu citās nozarēs ar līdzīgām funkcijām, piemēram, brīvdienu nometnēs vai kempingiem pareizējās vietās, ja starpnieks rīkojas citas personas vārdā un interesēs,¹⁷ kas noteikts arī preambulas 25. punktā. Līdz ar to likumdevējs regulas apsvērumos ir iekļāvis izņēmumu, kas ir pietiekami precīzs un ir atsevišķas diskusijas vērts.

Finanšu starpniecības pakalpojumi

Nemot vērā, ka gan *Booking.com*, gan *Airbnb* platformas nodrošina finanšu līdzekļu iekāšanas funkciju, var izvirzīt hipotēzi, ka pakalpojums

17 Regulas 31.a panta 3. punkta c) un d) apakšpunkts.

18 PVN likuma 26. pants.

19 Direktīvas 46. pants.

20 Regulas 30. pants.

21 PVN likuma 1. panta 26. punkts.

22 Regulas 31. pants.

23 Direktīvas 44. pants.

24 Direktīvas 135. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

25 VID (2017) Metodiskais materiāls «PVN piemērošana finanšu darījumos» pieejams: https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/pievienotas_vertibas_nodokla_piemerosana_finanstu_darrijumos_0.pdf (apskatīts 30.11.2018.)

26 PVN likuma 27. pants.

27 Regulas 7. panta 1. punkts un 2. punkta b)–e) apakšpunkts.

principa, tādēj ir interpretējams šauri. Pakalpojums netiek atbrīvots no PVN, ja tas nodrošina vienīgi tehnisku un elektronisku atbalstu finanšu pakalpojumu sniedzējam, nevis būtiskas un specifiskas funkcijas finanšu pakalpojumu sniegšanas vajadzībām. PVN atbrīvojums pamatojams nevis ar pakalpojuma sniegšanas veidu, bet gan ar tā ekonomisko saturu un būtību.²⁵ Mūsu apskatāmajā situācijā ekonomiskā būtība ir Nī ires pakalpojumi un ar tiem saistītie pakalpojumi. Rezultātā ir pamats izvirzīt pieņēmumu, ka finanšu pakalpojuma komponente nespēlē būtisku lomu visu darījumos iesaistīto personu attiecībās, tādēj PVN atbrīvojums nav piemērots *Airbnb* un *Booking.com* sniegtajiem pakalpojumiem vai to atsevišķai daļai.

Elektroniski sniegtie pakalpojumi

Trešā kategorija, kurai varētu pie-skaitīt *Airbnb* un *Booking.com* sniegtos pakalpojumus, ir elektroniski sniegtie pakalpojumi. Latvijas PVN likums nosaka, ka gadījumos, kad tiek sniegti finanšu starpniecības pakalpojumi, personai, kura nav nodokļa maksātāja, par pakalpojuma sniegšanas vietu uzskatāma vieta, kurā notiek darījums, kurā starpnieks iesaistās,¹⁸ jeb, kā nosaka direktīva,— vieta, kurā notiek galvenais darījums.¹⁹ Šādi starpniecības pakalpojumi ietver pakalpojumu sniegšanu vai saņemšanu, ko veic starpnieki, kuri darbojas pakalpojumu saņēmēja vārdā un interesēs.²⁰ PVN likums definē starpnieku kā nodokļa maksātāju, kurš piedalās pakalpojumu sniegšanā vai preču pie-gādē, nekļūstot par šo preču īpašnieku vai faktisko pakalpojumu sniedzēju, lai īstenotu citu personu intereses pakalpojumu sniegšanas vai preču piegādes darījumos. Starpnieks izraksta nodokļa reķīnu un saņem atlīdzību tikai par savu sniegtie starpniecības pakalpojumu.²¹

Pakalpojumi, kurus citu personu vārdā un interesēs sniedz starpnieki un kas aptver starpniecību, sniedzot izmitināšanas pakalpojumus viesnīcu nozarē vai nozarēs ar līdzīgām funkcijām, tiek sniegti vispārīgā kārtībā²² — ja pakalpojumi tiek sniegti nodokļa maksātājam vai juridiskai personai, kas nav nodokļa maksātāja, bet ko uzskata par nodokļa maksātāju,²³ savukārt tādu pakalpoju mu sniegšanas vieta, kurus personai, kas nav nodokļa maksātāja, sniedz starpnieks citu personu vārdā, ir vieta, kur notiek galvenais darījums.

Direktīva paredz atbrīvojumu no PVN finanšu starpniecības pakalpojumiem²⁴. Kā speciālā norma tā attiektos arī uz līdzekļu iekāšanas darbībām. Tomēr jāņem vērā, ka šāds atbrīvojums ir at-kāpe no vispārējā PVN piemērošanas

gadījumā var atšķirties, tomēr arī no patēriņšajā pusē pakalpojumi, kurus sniedz abas minētās platformas, notiek automātiski un bez cilvēku iesaistes.

Būtiski ir jāņem vērā, ka regula nosaka, ka par elektroniski sniegtiem pakalpojumiem nav uzskatāmi pakalpojumi par izmitināšanu viesnīcā, autonomas, restorānu pakalpojumu, pasažieru pārvadājumu un līdzīgu pakalpojumu iegādi tiešsaistē.³⁰ Kā jau secināts iepriekš, *Booking.com* un *Airbnb* sniegtie pakalpojumi nav saistīti ar Nī, tādēļ pēc būtības minētais izņēmums uz šiem darījumiem neattiecas. Tomēr ir saskaņāma zināma kolīzija ar regulas 25. preambulas apsvērumu. Jautājums ir atsevišķas diskusijas vērts, ja no pakalpojuma pircēja skatpunkta secinātu, ka Nī pakalpojums iegādāts tieši no *Airbnb* vai *Booking.com*. Protī, vadoties no galapircēja mērķa un ignorējot *Airbnb* vai *Booking.com* juridiskās attiecības ar Nī īpašnieku.

Kopsavilkums

Airbnb un *Booking.com* nodrošinātie pakalpojumi spēj radīt jautājums par PVN piemērošanu un pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšanu. Diskusijas vērts ir jautājums par to, kurš, kad, kādā veidā un kurā vietā un no kādas summas maksās PVN. Par minēto tēmu var tikt izvirzīts jautājums par kopējā pakalpojuma sadalīšanas metodi un proporciju starp B2B un B2C pakalpojumiem. Par standarta pakalpojumu un elektroniska pakalpojuma savstarpēju proporciju vai pretēji — to kvalificēšanu par vienotu pakalpojumu.

Tāpat jāņem vērā, ka pakalpojuma sniegšana kvalificēšana būtiski maina PVN piemērošanas noteikumus, piemēram:

- ja pakalpojums ir saistīts ar Nī — pakalpojuma sniegšanas vieta Nī atrašanās vieta;
- ja pakalpojums ir B2C elektroniski sniegs pakalpojums, tad pakalpojuma sniegšanas vieta atrodas tur, kur ir pakalpojuma saņēmējs;
- ja darījums ir B2B, tad tur, kur atrodas darījuma partneris, Nī īpašnieks, nevis galapatērtājs.

Šie jautājumi klūst aktuāli, nēmot vērā, ka viena no visnegatīvākajām kopējās ES prakses trūkuma sekām ir tāda, ka *Airbnb* vai *Booking.com* ir tiesības pašiem plaši vērtēt tiesību normas, izvēlēties, cik un kurā jurisdikcijā maksāt nodokļus. Kā minēts raksta sākumā, *Airbnb* 2018. gada pirmajā pusgadā Latvijas budžetā brīvprātīgi iemaksāja aptuveni 100 000 EUR, taču nav skaidrs, kā šāda summa tikusi aprēķināta. Mazticams, ka dinamiskas saimnieciskas darbības ietvaros budžetā maksājamais PVN izveidojas precīzi 100 000 EUR bez neviena skaitļa aiz komata.

- pakalpojumiem, ko automātiski generē dators ar interneta vai elektронiskā tīkla starpniecību, reāgējot uz pakalpojuma saņēmēja specifisko datu ievietošanu;
- tiesību nodošanu par atlīdzību laist preces vai pakalpojumus apgrozībā tīmekļa vietnē, kas darbojas kā tiešsaistes tirgus, kurā potenciālie pircēji ar automātiskas procedūras palīdzību piedalās vairāksolišanā un par kuru pusēm paziņo ar datora automātiski generēta elektroniskā pasta starpniecību;
- interneta pakalpojumu paketēm (ISP), kurās telekomunikāciju komponente ir papildu un sekundāra daļa (piemēram, piedāvājumi, kuros bez interneta pieejas iekļauti arī citi elementi, kā saturs lapas, kas sniedz pieejumu zinām, laika vai tūrisma zinām, spēles, tīmekļa vietņu mitināšana, pieejā sarunām tiešsaistē utt.). Direktīvas II pielikums ietver elektroniski sniegtā pakalpojumu indikatīvo sarakstu, kas *inter alia* iekļauj tīmekļa vietņu apkalpošanu un resursu nodrošināšanu, programmu un iekārtu uzturēšanu no attāluma, kā arī attēlu, teksta un informācijas piegādi un piekļuves nodrošināšanu datubāzēm.

Regula nosaka divus pamatprincipus elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem, proti:

- tiem jābūt sniegtiem ar interneta vai elektroniskā tīkla palīdzību,
- tiem jābūt sniegtiem automātiski un ar minimālu cilvēka iejaukšanos, ko nav iespējams nodrošināt bez informācijas tehnoloģijām.

Gan *Airbnb*, gan *Booking.com* sniedz savus pakalpojumus ar elektroniskā tīkla palīdzību. Tomēr zināmā mērā ir diskutējams, vai šie pakalpojumi tiek sniegti automātiski un ar minimālu cilvēka iejaukšanos.

PVN Komitejas vadlīnijas nosaka, ka minimālā cilvēka iejaukšanās vērtējama, balstoties uz saikni starp pakalpojuma sniedzēju un patēriņšajā, tikai attiecībā uz pakalpojuma sniedzēju, t.i., pašam pakalpojumam jātiekt sniegtam elektroniski un automātiski. Fakts, ka šāds pakalpojums prasa vairāk nekā minimālu cilvēku iesaisti, uz-

28 Merkx, M (2017). VAT and E-Services: When Human Intervention Is Minimal, International VAT Monitor, vol. 29, no. 1, pp. Pieejams: https://www.ibfd.org/IBFD-Products/Journal-Articles/International-VAT-Monitor/collections/ivm/html/ivm_2018_01_e2_1.html (apskats 30.11.2018.)
29 Angļu val. — One-Stop-Shop (OSS).
30 Regulas 7. panta 3. punkta u) apakšpunktus.

28 Merkx, M (2017). VAT and E-Services: When Human Intervention Is Minimal, International VAT Monitor, vol. 29, no. 1, pp. Pieejams: https://www.ibfd.org/IBFD-Products/Journal-Articles/International-VAT-Monitor/collections/ivm/html/ivm_2018_01_e2_1.html (apskats 30.11.2018.)
29 Angļu val. — One-Stop-Shop (OSS).
30 Regulas 7. panta 3. punkta u) apakšpunktus.

Diskusijas vērts ir jautājums par to, kurš, kad, kādā veidā un kurā vietā un no kādas summas maksās PVN.

Par minēto tēmu var tikt izvirzīts jautājums par kopējā pakalpojuma sadalīšanas metodi un proporciju starp B2B un B2C pakalpojumiem.

NO DOKLĀ

BILANCE

32

Nr. 1 (445) 2019. gada janvāris